

Landes-Regierungs-Blatt

für das

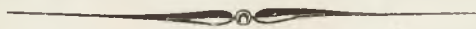
Krafaueer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1854.

Erste Abtheilung.

XI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. November 1854.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

d l a

OBREBU ZARZĄDU KRAKOWSKIEGO.

Rok 1854.

Oddział pierwszy.

Zeszyt XI.

Wydany i rozesłany dnia 4 Listopada 1854.

Kaiserliche Verordnung vom 10. Oktober 1854,

(Reichs = Gesetzblatt, LXXXVI. Stück, Nr. 262, ausgegeben am 14. Oktober 1854),
giltig für den Umfang des ganzen Reiches, mit Ausnahme des lombardisch = venezianischen Königreiches und der
Militärgrenze,

wodurch neue gesetzliche Bestimmungen über die politische Geschäfts- und über die Richteramt = Praxis, sowie über die praktischen, politischen und Richteramt = Prüfungen angeordnet werden.

Um die Bestimmungen über die zur politischen Geschäftsführung und zur Ausübung des Richteramtes erforderlichen praktischen Prüfungen, und über die zur Zulassung zu diesen Prüfungen erforderliche Geschäftspraxis mit der neuen Organisation der politischen und Instizbehörden in Einklang zu setzen, finde Ich, nach Einvernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes, zu verordnen, daß im ganzen Umfange des Reiches, mit Ausnahme des lombardisch = venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, und zwar in jedem einzelnen Kronlande von dem Tage angefangen, an welchem daselbst die neue Organisation der politischen und Instizbehörden vollständig in Wirksamkeit getreten sein wird, und wo diese Wirksamkeit bereits eingetreten ist, vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung, nachstehende Vorschriften in Anwendung zu kommen haben.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Bedingungen der Zulassung zur Anstellung als Konzeptpraktikant im politischen oder als Auskultant im Justizdienste, und zur Aufnahme als Rechtspraktikant.

Wer als Konzeptpraktikant im politischen, oder als Auskultant im Justizdienste angestellt, oder nach §. 11 des Gesetzes vom 3. Mai 1853, Nr. 81 des Reichs = Gesetz = Blattes (über die innere Einrichtung und Geschäfts = Ordnung der Gerichtsbehörden), bei einer Gerichtsbehörde als Rechtspraktikant aufgenommen zu werden wünscht, muß die durch die bestehenden Gesetze als verbindlich vorgeschriebenen Rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vollständig zurückgelegt haben, und sich über die mit entsprechendem Erfolge geschehene Ablegung der vorgeschriebenen theoretischen Prüfungen oder mit der etwa erhaltenen Dispens davon ausweisen.

Ueberdies haben Jene, welche als Konzeptpraktikanten oder Auskultanten angestellt zu werden wünschen, sich einer vorläufigen Probepaxis von wenigstens sechs Wochen und längstens drei Monaten zu unterziehen, nach welcher sie erst, im Falle als die Probe günstig ausfällt, zur Beeidigung als k. k. Beamte zugelassen werden.

§. 2.

Bedingungen zur Erlangung einer höheren Anstellung

Alle Diejenigen, welche bei Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Verordnung als Konzeptpraktikanten oder Auskultanten angestellt sind, oder erst nach

44.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 10 Października 1854,

(Dziennik Praw Państwa, część LXXXVI, N. 262, wydana dnia 14 Października 1854),
obowiązujące w obrębie całego Państwa, z wyjątkiem Królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza
wojskowego,

mocą którego wydają się nowe przepisy prawne o praktyce w urzędach politycznych i w urzędzie sędziowskim, tudzież o egzaminach praktycznych, politycznych i sędziowskich.

Ażeby przepisy o egzaminach praktycznych, wymaganych do prowadzenia czynności politycznych i do wykonywania urzędu sędziego, tudzież o praktyce, potrzebnej dla przypuszczenia do tychże egzaminów, pogodzić z nową organizacją Władz politycznych i sądowych, uznałem za potrzebne po wysłuchaniu Moich Ministrów, i po zasięgnięciu zdania Mojej Rady Państwa, postanowić, żeby w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, następujące przepisy zaprowadzone zostały w wykonanie, mianowicie w każdym pojedynczym kraju koronnym zacząwszy od dnia, w którym tamże rozpocznie się w zupełności działanie nowej organizacji Władz politycznych i sądowych, a tam, gdzie to działanie już się rozpoczęło, od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Urządzenia ogólne.

§. 1.

Kto życzy sobie być umieszczonym jako praktykant conceptowy w służbie politycznej, lub jako auskultant w służbie sądowej, albo też według §. 11 Ustawy z 3 Maja 1853 N. 81 Dziennika Praw Państwa (o wewnętrznym urządzeniu i porządku czynności Władz Sądowych) przyjętym być chce za praktykanta sądowego przy Władzy sądowej, ten musi wykazać zupełnie ukończone nauki prawne i polityczne, przepisane jako obowiązkowe na mocy Ustaw istniejących, zarazem iż złożył z pomyślnym postępem przepisane egzamina teoretyczne, albo iż od takowych uwolnionym został.

Warunki, aby być przypuszczonym jako praktykant conceptowy w służbie politycznej, lub jako auskultant w służbie sądowej, tudzież aby być przyjętym za praktykanta sądowego.

Oprócz tego powinni ci, którzy życzą sobie być umieszczonymi jako praktykanci conceptowi lub auskultanci, poddać się wprzód na próbę praktyce, najmniej sześć tygodni, najwięcej zaś trzy miesiące trwać mającej, po której dopiero gdy próba wypadnie pomyślnie, przypuszczeni będą do przysięgi jako C. K. urzędnicy.

§. 2.

Wszyscy ci, którzy przy rozpoczęciu działania niniejszego rozporządzenia umieszczeni są jako praktykanci conceptowi lub auskultanci, lub też dopiero po

Warunki do uzyskania wyższej posady w zawo-

lung im Konzeptsfache des politischen oder Justizdienstes.

diesem Zeitpunkte im Konzeptsfache des politischen oder Justizdienstes angestellt werden, können zur Anstellung als Vorsteher oder Adjunkten einer gemischten Bezirksbehörde, d. i. eines solchen Bezirksamtes (Stuhlrichteramtes, Prätur in Dalmazien), bei welchem die Justizpflege mit der politischen Verwaltung vereinigt ist, nur dann gelangen, oder in der Folge befördert werden, wenn sie sich

- a) über die Zurücklegung der in den §§. 6 und 17 vorgeschriebenen politischen Geschäfts- und Justizpraxis, und
- b) über die mit Erfolg bestandenen praktischen Prüfungen, sowohl für die politische Geschäftsführung, als auch für das Richteramt ausweisen (§§. 11—16 und 20).

Dagegen ist zur Erlangung einer Konzipisten- oder einer höheren Anstellung im Konzeptsfache des politischen Dienstes nur die abgelegte politische Prüfung; zur Anstellung als Adjunkt oder als ein höherer Beamter in einem gerichtlichen oder staatsanwaltschaftlichen Dienste aber, bloß die abgelegte praktische Richteramt = Prüfung erforderlich.

Jeder nach eingetretener Wirksamkeit dieser Verordnung in den Staatsdienst aufgenommene Konzeptspraktikant hat die politische, und jeder Auskultant die Richteramt = Prüfung längstens binnen drei Jahren vom Tage seines Eintrittes abzulegen, widrigenfalls er aus dem Konzeptsdienste zu entlassen wäre.

Die bereits angestellten Konzeptspraktikanten und Auskultanten, welche die Prüfung aus dem Fache, in welchem sie angestellt sind, noch nicht bestanden haben, sind verpflichtet, sich derselben längstens binnen drei Jahren, vom Tage der Wirksamkeit der gegenwärtigen Verordnung anzufangen, bei Entlassung aus dem Konzeptsdienste, zu unterziehen.

§. 3.

Jedem Konzeptspraktikanten und Auskultanten ist in dem Falle, wenn er die praktische Prüfung auch für den anderen Geschäftszweig ablegen will, in so ferne nicht wichtige Dienstesrückichten entgegenstehen, auf sein Ansuchen ein Einjähriger Amtsurlaub zu ertheilen, damit er sich der hierzu nach dieser Verordnung erforderlichen Geschäftspraxis bei einer kompetenten Behörde unterziehen könne.

§. 4.

Folgen der zweimal ohne günstigen Erfolg versuchten Ablegung der Prüfung.

Hat sich ein Kandidat der Prüfung, sei es aus dem politischen oder aus dem Justizfache, zweimal ohne Erfolg (§§. 15 und 20) unterzogen, so kann er nicht mehr zur Prüfung aus diesem Fache, und wenn die zweimalige Reprobirung aus dem Justizfache erfolgt ist, auch nicht mehr zur Advokaten- oder Notariatsprüfung zugelassen werden.

Die erfolgte Ausschließung ist der Behörde, bei welcher er angestellt oder als Rechtspraktikant aufgenommen ist, zur angemessenen Verfügung anzuzeigen (§. 2).

tym okresie czasu w zawodzie konceptowym służby politycznej lub sądowej umieszczeni będą, pozyskają posadę przełożonego lub adjunkta przy Władzy powiatowej mieszanej, to jest przy takim urzędzie powiatowym (urzędzie stolcowym, preturze w Dalmacyi), w którym sądownictwo połączone jest z administracją polityczną, wtedy tylko, albo też następnie do posady takowej posunięci być mogą, jeżeli

- a) wykażą się, iż odbyli praktykę polityczną i sądową, przepisaną w §§. 6 i 17, tudzież
- b) iż złożyli z pomyślnym skutkiem egzamina praktyczne, tak z prowadzenia czynności politycznych, jako też urzędu sądowego (§§. 11—16 i 20).

Do pozyskania zaś posady koncypisty, lub wyższej posady w zawodzie konceptowym służby politycznej, wymagany jest tylko egzamin polityczny; do posady adjunkta lub wyższego urzędnika w służbie sądowej lub prokuratorskiej dostatecznym jest złożony egzamin praktyczny sądowy.

Każdy praktykant konceptowy, który po rozpoczęciu działania niniejszego rozporządzenia przyjętym zostanie do służby rządowej, winien jest złożyć egzamin polityczny, każdy zaś auskultant winien jest złożyć egzamin sądowy najdalej w przeciągu lat trzech od dnia działania niniejszego rozporządzenia, w przeciwnym razie oddalonym będzie od służby konceptowej.

Ustanowieni już praktykanci konceptowi i auskultanci, którzy nie złożyli jeszcze egzaminu z zawodu w którym są ustanowieni, obowiązani są odbyć takowy najdalej w przeciągu lat trzech, począwszy od dnia działalności niniejszego rozporządzenia, inaczej bowiem oddalonymiby byli od służby konceptowej.

§. 3.

Każdemu praktykantowi konceptowemu i auskultantowi należy w tym przypadku, gdy chce złożyć egzamin praktyczny także dla drugiej gałęzi czynności, na żądanie udzielić uwolnienie od służby (urlop urzędowy) na rok jeden, żeby się mógł oddać praktyce przy Władzy właściwej, na mocy niniejszego rozporządzenia wymaganej, jeżeli szczególne względy służbowe nie stoją na przeszkodzie.

§. 4.

Jeżeli kandydat dwa razy przystępował do egzaminu, czyli to z Wydziału sądowego czyli też politycznego, bez skutku (§§. 15 i 20), nie może już być więcej przypuszczonym do egzaminu z tego Wydziału; a zaś jeżeli dwa razy został rzuconym przy egzaminie z zawodu sądowego, nie może być już więcej przypuszczonym do egzaminu na adwokata ani na notaryusza.

O następnym wyłączeniu należy zawiadomić Władzę przy której jest umieszczonym lub za praktykanta prawniczego przyjętym, dla stosownego zarządzenia (§ 2).

Skutki wynikające z tego, gdy kto dwa razy nie złożył egzaminu z postępnym pomyślnym.

Doch bleibt einem Kandidaten, welcher auf solche Art von der ferneren Ablegung der Prüfung aus einem Fache ausgeschlossen ist, unbenommen, sich der Prüfung aus dem anderen Fache zu unterziehen, in soferne er die hierzu vorgeschriebenen Bedingungen erfüllt.

§. 5.

Giltigkeit der durch diese Prüfungen erlangten Befähigung für das ganze Reich.

Die Befähigung, welche durch die, nach der gegenwärtigen Verordnung abgelegten praktischen Prüfungen erlangt wird, gilt für den ganzen Umfang des Reiches, mit Ausnahme der Militärgrenze.

Von der Praxis und praktischen Prüfung für die politische Geschäftsführung.

§. 6.

Politische Geschäftspraxis.

Zur praktischen Prüfung für die politische Geschäftsführung darf nur Derjenige zugelassen werden, welcher nachweist, daß er sich nach seiner Aufnahme in die Praxis wenigstens durch Ein Jahr entweder bei einer reinen politischen Behörde (politisches Bezirksamt, Kreis- oder Komitatsbehörde, Statthalterei, Statthalterei-Abtheilung oder Landesregierung), oder bei einer gemischten, d. i. solchen Behörde, bei welcher die Justizpflege mit der Verwaltung vereinigt ist, der Konzeptspraxis mit entsprechendem Fleiße (§. 8) gewidmet habe, im letzteren Falle aber vorzugsweise bei der politischen Geschäftsführung verwendet worden sei.

§. 7.

Auskultanten haben ihre Gesuche um Zulassung zur politischen Geschäftspraxis durch ihren unmittelbaren Amtsvorsteher (§. 3); Rechtspraktikanten hingegen unmittelbar an den Oberlandesgerichts-Präsidenten zu überreichen, welcher dieselben, in soferne er selbst dagegen nichts zu erinnern findet, an den Chef der politischen Landesbehörde (Statthalterei-Abtheilung) zur Bewilligung und zur Zuweisung der Bewerber an eine der im §. 6 genannten Behörden zu leiten hat.

Bei dieser Zuweisung ist, so weit es die Verhältnisse des Dienstes gestatten, auf die persönlichen Verhältnisse des Bittstellers und die von demselben geäußerten Wünsche Rücksicht zu nehmen.

Rechtspraktikanten müssen vor ihrem Eintritte in die politische Geschäftspraxis, bei der Behörde, welcher sie zugewiesen sind, ein Gelbniß in der Art ablegen, wie es ihnen besonders vorgezeichnet werden wird.

§. 8.

Amtsbestätigung über die vollendete Praxis.

Über die vollendete Praxis (§. 6) hat die Behörde, bei welcher der Kandidat angestellt ist, oder von welcher er als Praktikant die Bewilligung zur Aufnahme erhielt, die amtliche Mittheilung an diejenige Behörde zu machen, bei welcher er sich der Prüfung unterziehen will. Die Verwendung des Kandidaten ist darin mit der bestimmten Bezeichnung »sehr fleißig« – »fleißig« oder »minder fleißig« zu

Jednakże wolno jest kandydatowi, który tym sposobem wyłączonym został od dalszego składania egzaminu z jednego Wydziału, oddać się pod egzamin z drugiego Wydziału, jeżeli wymagane do tego warunki wypełni.

§. 5.

Uzdolnienie, zyskane przez złożenie egzaminów praktycznych na zasadzie niniejszego rozporządzenia, ważnym jest w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego.

Ważność zyskanego przez te egzamina uzdolnienia w całym Państwie.

O praktyce i egzaminie praktycznym dla kierowania czynnościami politycznymi.

§. 6.

Do egzaminu praktycznego w zawodzie politycznym ten tylko przypuszczonym być może, kto udowodni, iż po przyjęciu swoim do praktyki oddawał się przynajmniej przez rok jeden praktyce conceptowej z odpowiednią pilnością (§ 8), albo przy Władzy czysto-politycznej (urzędzie powiatowym politycznym, Władzy obwodowej lub komitatowej, namiestnictwie, oddziale namiestnictwa lub Rządzie krajowym), albo też przy Władzy mieszanej, to jest takiej, przy której sądownictwo połączone jest z administracją, i że w tym ostatnim przypadku szczególnie do czynności politycznych był używanym.

Praktyka w zawodzie politycznym.

§. 7.

Auskultanci winni są podawać prośby swoje o przypuszczenie do praktyki politycznej przez bezpośredniego przełożonego urzędu, przy którym są umieszczeni (§. 3); praktykanci prawa zaś wprost do Prezydenta sądu krajowego wyższego, który, jeżeli nie przeciw temu nie ma do zarzucenia, przedstawi rzeczzone podania szefowi Władzy krajowej politycznej (oddziału namiestnictwa) dla pozwolenia, i przydzielenia kandydatów do jednej z Władz wymienionych w §. 6.

Przy takim przydzieleniu należy mieć wzgląd na osobiste stosunki proszącego i życzenia przez niego wyrażone, o ile na to pozwalają stosunki służbowe.

Praktykanci prawa muszą przed wstąpieniem swoim do praktyki politycznej złożyć przed Władzą, której są przydzieleni, przyrzeczenie w takim sposobie, jak im szczegółowo wskazanym zostanie.

§. 8.

O ukończeniu praktyki (§ 6) powinna Władza, przy której kandydat jest umieszczonym, lub od której jako praktykant otrzymał pozwolenie przyjęcia, urzędniczo zawiadomić tę Władzę, przy której się pod egzamin poddać zamysła. Przykładanie się kandydata należy poświadczyc w tém zawiadomieniu tém wyrażeniem oznaczeniem: „bardzo pilnie“ — „pilnie lub „mniej pilnie,“ oraz określić

Potwierdzenie urzędowe ukończenia praktyki.

bezeugen, zugleich aber auch im Allgemeinen der von demselben an den Tag gelegte Grad seiner Fähigkeit und dessen Betragen in sittlicher und politischer Beziehung anzugeben.

Bei milder fleißiger Verwendung ist der Kandidat gar nicht zur Prüfung zuzulassen.

§. 9.

Zulassung zur
praktischen Prü-
fung für die poli-
tische Geschäfts-
führung.

Die Gesuche um Zulassung zur praktischen Prüfung für die politische Geschäftsführung sind bei dem Chef der politischen Landesstelle (Statthalterei, Landesregierung, Statthalterei-Abtheilung) einzubringen, welcher darüber, unter Vorbehalt des Rekurses an das Ministerium des Innern, zu entscheiden, die Gesuche mit geeigneter Rücksicht auf die Zeit-Ordnung ihres Einlangens zu erledigen und den Tag zur Vornahme der Prüfung zu bestimmen hat. Es ist dafür zu sorgen, daß kein Kandidat länger als zwei Monate vom Tage der Überreichung seines Gesuches ungeprüft bleibe.

Wünscht ein Kandidat die Prüfung bei einer anderen Landesbehörde als derjenigen abzulegen, in deren Sprengel er seine Praxis vollendet hat, so hat er doch sein Gesuch um Zulassung zur Prüfung bei der letzteren einzubringen. Von dieser Behörde ist das Gesuch mit der Bemerkung, ob der Bittsteller sich etwa der Prüfung daselbst bereits ohne günstigen Erfolg unterzogen (§. 4), oder um die Zulassung zu derselben bei einer anderen Landesstelle beworben habe, zur Entscheidung an den Chef derjenigen Landesbehörde zu übermitteln, bei welcher er die Prüfung ablegen will.

§. 10.

Zusammensetzung
der Prüfungs-
Kommission.

Die Prüfungskommission ist von dem Chef der politischen Landesstelle zusammen zu setzen, und hat unter seinem oder seines Stellvertreters Vorsitze aus zwei Rätthen dieser Behörde, oder deren Stellvertretern als Beisitzern zu bestehen.

§. 11.

Art der Prüfung.

Diese Prüfung ist zuerst schriftlich und dann mündlich vorzunehmen.

§. 12.

Vornahme der
schriftlichen Prü-
fung.

Die schriftliche Prüfung kann mit mehreren Kandidaten gleichzeitig vorgenommen werden, ist aber im Amtszimlere, und unter Aufsicht eines der Prüfungskommissäre, oder eines anderen Beamten der Landesbehörde, und auf solche Art vorzunehmen, daß dem Kandidaten wohl die einschlägigen Gesetzbücher, Gesetz- und Normalien-Sammlungen zur Verfügung gestellt, jede andere Beihilfe aber, sowie jede Unterredung der Kandidaten unter einander, oder mit anderen Personen verhindert werde. Die schriftliche Ausarbeitung hat nach dem Ermessen der Prüfungskommission in der Entwerfung eines Berichtes an eine höhere Behörde, in einer Entscheidung in Parteisachen über eine politische Verhandlung, oder in der schriftlichen Lösung einiger in die Feder zu diktirender Fragen aus verschiedenen Zwei-

w ogólności okazaną przez niego zdolność i jego zachowanie się pod względem moralnym i politycznym.

W razie mniej pilnego przykładania się kandydat do egzaminu przypuszczonym nie będzie.

§. 9.

Prośby o przypuszczenie do egzaminu praktycznego dla prowadzenia czynności politycznych należy podawać do naczelnika władzy krajowej politycznej (namiestnictwa, rządu krajowego, oddziału namiestnictwa), który zostawiając drogę rekursu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, te prośby rozstrzygnąć, takowe z uwagą na kolej czasu w którym podane były rozwiązać, i do egzaminu dzień wyznaczyć winien. Należy zważać na to, żeby żaden kandydat nie zostawał nieegzaminowany dłużej jak dwa miesiące po podaniu swęj prośby.

O przypuszczeniu do egzaminu praktycznego dla prowadzenia czynności politycznych.

Jeżeli kandydat jaki życzy sobie złożyć egzamin przed inną władzą krajową, nie zaś przed tą, w której obrębie praktykę swoją ukończył, winien jest prośbę swoją o przypuszczenie do egzaminu podać do tejże ostatniej władzy. Ta władza winna jest prośbę rzezoną przesłać do rozstrzygnięcia, do naczelnika tej władzy krajowej, przed którą egzamin chce zdawać, z tą uwagą, czyli proszący już tam się poddał pod egzamin z niepomyślnym skutkiem (§. 4.) albo też czyli prosił o przypuszczenie do egzaminu przed inną władzą krajową.

§. 10.

Kommissya egzaminacyjna złożoną będzie przez naczelnika władzy krajowej politycznej, i składać się będzie pod jego, lub jego zastępcy przewodnictwem z dwóch radców téjże władzy lub ich zastępców jako assesorów.

Skład Kommissyi egzaminacyjnej.

§. 11.

Egzamin najpierwój na piśmie, a następnie ustnie odbywać należy.

Sposób egzaminowania.

§. 12.

Egzamin na piśmie odbywać się może naraz z więcej kandydatami, jednakże w lokalności urzędowej i pod dozorem jednego z Kommissarzów egzaminacyjnych albo innego urzędnika władzy krajowej, i w sposobie takim, że kandydatowi wprowadzie odpowiednie księgi praw, zbiory ustaw i normaliów do dyspozycji zostawione będą, zaś wszelka inna pomoc, jako téż wszelkie rozmawianie się kandydatów między sobą, lub z innemi, osobami dopuszczone nie będzie. Wypracowanie na piśmie będzie mieć za przedmiot, według zdania Kommissyi egzaminacyjnej, albo ułożenie relacyi do władzy wyższej, albo rozstrzygnięcie rozprawy politycznej w sprawie stron, albo téż rozwiązanie piśmienne kilku pytań podyktowanych z różnych gałęzi administracyi politycznej. Przy wyborze przedmiotów

Egzamin na piśmie.

gen der politischen Verwaltung zu bestehen. Bei der Auswahl der Gegenstände hat die Prüfungskommission darauf zu achten, daß die Aufgabe bei gewöhnlicher Fähigkeit des Kandidaten längstens innerhalb acht Stunden vollständig gelöst werden kann. Die schriftliche Prüfung darf nie länger als einen Tag dauern, und die Prüfungsarbeit muß noch an dem nämlichen Tage, bevor der Kandidat das Amtszulokale verläßt, an den zur Überwachung bestellten Kommissär abgegeben und von diesem gegen nachträgliche Abänderungen oder Zusätze durch Paraphirung und Siegelung sichergestellt werden.

Die Ausarbeitung ist dem Vorsitzenden der Prüfungskommission und von diesem noch vor der mündlichen Prüfung den Prüfungskommissären zur Durchsicht zu übergeben.

§. 13.

Mündliche Prüfung.

Die mündliche Prüfung hat mit jedem Kandidaten einzeln ungefähr zwei Stunden zu dauern, und sich auf die Erprobung gründlicher Kenntnisse der bestehenden öffentlichen Einrichtungen, der den politischen Beamten in allen Zweigen ihres Dienstes zu wissen nöthigen Gesetze und Verordnungen, daher insbesondere auch der Vorschriften über die direkte Besteuerung, des Organismus, der Manipulationsvorschriften und des Geschäftsganges der politischen Behörden zu erstrecken. Zugleich hat sich die Prüfungskommission zu überzeugen, ob und in welchem Grade dem Kandidaten richtige Auffassung und Beurtheilungsgabe, Scharfsinn, praktische Geschäftsgeübtheit und ein geordneter Vortrag eigen seien.

Insbefondere ist der Kandidat auch über die von ihm gelieferte schriftliche Ausarbeitung zu prüfen, um sich durch die Beantwortung geeigneter Bemerkungen über dieselbe von der Gründlichkeit und Richtigkeit seiner Beurtheilung des Gegenstandes zu überzeugen.

§. 14.

Jeder Prüfungskommissär hat Fragen zu stellen. Dem Ermessen des Vorsitzenden ist es überlassen, ob er sich bei der Fragenstellung betheiligen wolle.

Die gestellten Fragen sind in das über die Prüfung zu führende Protokoll aufzunehmen. Nach Beendigung der Prüfung ist bei jeder Frage anzumerken, in wieferne dieselbe zur Zufriedenheit des Kommissärs beantwortet worden sei, welcher sie gestellt hat, und am Schlusse des Protokolles das nach Stimmenmehrheit der Kommission beschlossene Gutachten über den Erfolg der mündlichen Prüfung im Ganzen beizufügen.

§. 15.

Bechlusfassung über das Ergebnis beider Prüfungsakzte.

Die Prüfungskommissäre, welchen die schriftliche Ausarbeitung zur Durchsicht übergeben wird, haben auch über dieselben ihr Gutachten zu verfassen und einer derselben, welcher von dem Vorsitzenden bestimmt wird, hat dieses, sowie das von der Prüfungskommission abgegebene Gutachten in der Rathversammlung vorzu-

Kommissya egzaminacyjna zważać powinna na to, żeby zadanie przy zwyczajnej zdolności kandydata najwięcej w przeciągu ośmiu godzin zupełnie rozwiązaniem być mogło. Egzamin piśmienny nie powinien nigdy trwać dłużej jak dzień jeden, a wypracowanie egzaminowe musi jeszcze tego samego dnia, zanim kandydat opuści lokalność urzędową, oddanem być Kommissarzowi do dozoru ustanowionemu, który takowe przeciw późniejszym zmianom lub dodatkom zabezpieczy przez parafowanie i opieczętowanie.

Wypracowanie należy oddać przełożonemu nad Kommissyą egzaminacyjną, ten zaś odda takowe do przejrzania Kommissarzom egzaminacyjnym jeszcze przed egzaminem ustnym.

§. 13.

Egzamin ustny trwać powinien z każdym kandydatem z osobna około dwie ^{Egzamin ustny.} godziny i rozciągać się będzie na zbadanie gruntownych wiadomości kandydata co do istniejących urzędzeń publicznych, ustaw i rozporządzeń, które urzędnicy polityczni we wszystkich gałęziach służby znać potrzebują, zatem w szczególności co do przepisów i o opodatkowaniu bezpośredniem, co do organizmu, przepisów manipulacyjnych i toku czynności władz politycznych. Kommissya egzaminacyjna przekonać się oraz powinna, czyli i w jakim stopniu kandydat posiada jasne pojęcie, i dar osądzenia, bystrość, praktyczną wprawę w czynnościach i wykład uporządkowany.

Szczególnie powinien być kandydat egzaminowany także z wypracowania, przez niego na piśmie zdziałanego, ażeby z odpowiedzi jego na stosowne uwagi o témże powziąć przekonanie o gruntowności i trafności, z jaką ocenia ten przedmiot.

§. 14.

Każdy Kommissarz examacyjny powinien zadawać pytania. Zostawia się do woli prezydującego, czyli zechce mieć udział w zadawaniu pytań czyli nie.

Pytania zadane, powinny być zamieszczone w protokół, prowadzony przy egzaminie. Po ukończeniu egzaminu należy przy każdym zapytaniu uczynić wzmiankę, jak dalece takowe odpowiedzianem było z zadowoleniem Kommissarza, który je zadał, przy końcu zaś protokołu zamieścić zdanie Kommissyi, większością głosów powzięte co do skutku egzaminu ustnego w całości.

§. 15.

Kommissarze egzaminacyjni, którym wypracowanie piśmienne oddanem zostało do przejrzania, winni są także co do tegoż zdanie swoje ułożyć, a jeden z nich wyznaczony przez przełożonego, winien takowe jako téż zdanie przez Kommissyę egzaminacyjną wyjawione przedstawić w zgromadzeniu radném, które ^{Orzeczenie skutku obydwóch egzaminów.}

tragen, welche nach der Stimmenmehrheit den Beschluß faßt, ob der Kandidat nach dem Gesamt-Ergebnisse der schriftlichen und mündlichen Prüfung dieselbe mit »ausgezeichnetem«, »sehr gutem«, oder mindestens »gutem Erfolge« bestanden habe, oder ob er wegen Unzulänglichkeit des Erfolges zur Wiederholung der Prüfung nach Ablauf eines zu bestimmenden Termines, oder nach Umständen auch zur Fortsetzung der Praxis durch eine gewisse Zeit anzuweisen sei.

§. 16.

Prüfungszeugniß. Über die bestandene Prüfung ist dem Kandidaten ein Amtszeugniß auszufertigen, und darin auch der Erfolg derselben ersichtlich zu machen.

Von der Praxis und praktischen Prüfung für das Richteramt.

§. 17.

**Richteramt-
Praxis.**

Um zur praktischen Richteramt-Prüfung zugelassen werden zu können, hat der Bewerber nachzuweisen, daß er sich nach seiner Aufnahme als Auskultant oder Rechtspraktikant wenigstens durch Ein Jahr der Gerichtspraxis gewidmet habe. Diese Praxis muß in der Regel bei einem Gerichtshofe erster Instanz (Landes-, Kreis- oder Komitatsgerichte) zurückgelegt werden. Es steht jedoch nichts entgegen, einen Theil derselben, jedoch höchstens sechs Monate, entweder bei der Staatsanwaltschaft eines Gerichtshofes erster Instanz, oder bei einem Bezirksgerichte, oder in gerichtlichen Geschäften bei einem Bezirksamte (Stuhlrichteramt, Prätur in Dalmazien) zu nehmen. Denjenigen Rechtspraktikanten, welche die zur Ablegung der Richteramt-Prüfung erforderliche Praxis bereits vollendet haben, kann auf ihr Ansuchen von dem Oberlandesgerichts-Präsidenten gestattet werden, sich auch über die gesetzlich vorgeschriebene Zeit hinaus, zu ihrer weiteren Ausbildung der Justizpraxis zu widmen, oder nach der zurückgelegten Praxis in politischen Geschäften, wieder in dieselbe zurückzukehren. Doch darf diese Verwendung eines Rechtspraktikanten, welcher die gesetzmäßige Zeit seiner Praxis vollendet hat, in keinem Falle zwei Jahre übersteigen.

§. 18.

Konzeptpraktikanten einer politischen Behörde haben ihre Gesuche um Zulassung zur Gerichtspraxis durch ihren unmittelbaren Amtsvorstand an den Chef der politischen Landesbehörde (Statthaltereie, Landesregierung, Statthaltereie-Abtheilung) zu überreichen (§. 3), welcher die Gesuche, in soferne er selbst nichts dagegen zu erinnern findet, an den Oberlandesgerichts-Präsidenten zu leiten hat. Dieser hat die Bewilligung zu ertheilen und den Bewerber mit Beobachtung der im §. 7 erwähnten Rücksichten einem geeigneten Gerichte zuzuweisen. — Diejenigen, welche als Rechtspraktikanten aufgenommen zu werden wünschen, haben ihre Gesuche unmittelbar bei dem Oberlandesgerichts-Präsidium einzubringen.

Jeder Rechtspraktikant hat vor seinem Eintritte in die Rechtspraxis bei dem Gerichte, staatsanwaltschaftlichen oder Bezirksamte, welchem er zugewiesen wird,

większością głosów stanowić będzie, czyli kandydat według ogólnego skutku egzaminu piśmiennego i słownego złożył takowy z „wyszczególniającym,“ „bardzo dobrym,“ czyli też przynajmniej z „dobrym postępem,“ albo też, czyli dla niepo-myślnego skutku poleconém mu być ma powtórzenie egzaminu po upływie ter-
minu, wyznaczyć się mającego, albo według okoliczności dalsze odbywanie prak-
tyki przez przeciąg pewny czasu.

§ 16.

Kandydatowi należy wystawić świadectwo, iż złożył egzamin i w niem uczy-
nić wzmiankę z jakim skutkiem.

Świadectwo
z egzaminu.

O praktyce i egzaminie praktycznym dla Urzędu Sędziowskiego.

§. 17.

Ażeby być przypuszczonym do egzaminu sędziowskiego praktycznego, kan-
dydat winien jest wykazać, iż po przyjęciu swoim na auskultanta lub praktykanta
prawa przynajmniej rok jeden odbywał praktykę sądową. Taką praktykę, w po-
wszechności odbywać należy w Trybunale pierwszej instancyi (w Sądzie krajow-
wym, obwodowym lub komitatowym). Jednakże nic nie stoi w drodze odbywaniu
tęj praktyki w części, jednakże najwięcej do sześciu miesięcy albo przy prokura-
torstwie rządowym Trybunału pierwszej instancyi, albo w Sądzie powiatowym,
albo w sprawach sądowych przy urzędzie powiatowym (urzędzie stolcowym, pre-
turze w Dalmacyi). Praktykantom prawa, którzy już ukończyli praktykę potrzebną
do złożenia egzaminu sędziowskiego, może pozwolić na ich żądanie prezydent
Sądu krajowego wyższego, odbywać praktykę sądową w celu dalszego wykształ-
cenia, nad czas ustawą przepisany, albo też, po ukończonej praktyce w czynno-
ściach politycznych, znowu do téjże powrócić.

Praktyka dla
urzędu sędziow-
skiego.

Jednakże przykładanie się praktyczne praktykanta prawa, który już ukończył
czas prawem oznaczony praktyki swojej, nigdy lat dwa przenosić nie powinno.

§. 18.

Praktykanci konceptowi przy władzy politycznej winni są podawać prośby
swoje o przypuszczenie do praktyki sądowej przez bezpośredniego przełożonego
urzędu, w którym są umieszczeni, do naczelnika władzy krajowej politycznej
(namiestnictwa, rządu krajowego, oddziału namiestnictwa §. 3.), który te podania,
jeżeli sam nie ma nic przeciw nim do zarzucenia, przesłać winien prezydentowi
Sądu krajowego wyższego. Ten udzieli pozwolenia, i przydzieli kandydata Sądowi
przyzwoitemu z zachowaniem względów, w §. 7. wspomnianych. Ci, którzy przy-
jętymi być sobie życzą na praktykantów prawa, winni podać prośby swoje wprost
do prezydium Sądu krajowego wyższego.

Każdy praktykant prawa winien przed wstąpieniem swoim do praktyki sądo-
wej złożyć w sądzie, w urzędzie prokuratorskim lub powiatowym, któremu przy-

ein Gelöbniß in der Art abzulegen, wie es besonders vorgezeichnet werden wird.

§. 19.

Über die zurückgelegte Praxis ist die ämtliche Bestätigung nach den Bestimmungen des §. 8 zu erteilen.

§. 20.

Praktische Richter-
amts-Prüfung

Die Bestimmungen der §§. 9—16 haben auch auf die praktische Richteramts-Prüfung, jedoch mit folgenden Abweichungen, Anwendung zu finden:

- a) Die Gesuche um Zulassung zur praktischen Richteramts-Prüfung (§. 9) sind bei dem Oberlandesgerichte einzubringen, welches über dieselben, unter Vorbehalt des Rekurses an das Justizministerium, zu entscheiden hat.
- b) Die Prüfung ist in der Regel bei dem Oberlandesgerichte abzulegen.

Befindet sich jedoch in dem Kronlande selbst, wo sich der Kandidat derselben unterziehen will, kein Oberlandesgericht, so kann von dem Justizminister aus besonders rücksichtswürdigen Gründen auch das Landesgericht der Hauptstadt jenes Kronlandes zur Bornahme der Prüfung delegirt werden. In diesem Falle ist aber die schriftliche Ausarbeitung des Kandidaten sammt dem Gutachten der Prüfungskommission über die mündliche Prüfung, zur Beschlussfassung an das Oberlandesgericht einzuschicken.

- c) Die Prüfungskommission ist von dem Präsidenten des Obergerichtes oder im Falle der Delegation des Landesgerichtes. (lit. b) von dem Präsidenten des letzteren zusammenzusetzen, welcher hierzu, wenn er nicht selbst den Vorsitz übernimmt, seinen Stellvertreter als Vorsitzenden, und zwei andere Rathsmitglieder als Beisitzer zu bestimmen hat.

In denjenigen Kronländern, in welchen die allgemeine bürgerliche und Strafgesetzgebung erst eingeführt worden ist, muß wenigstens Einer der Prüfungskommissäre mit dem Befähigungsdekrete zum Richteramte nach österreichischen Gesetzen versehen sein.

- d) Mit Kandidaten, welche nebst der bei dem Obergerichte üblichen Geschäftssprache auch einer der in dem Obergerichtsbezirke üblichen Landessprachen kundig sind, ist die Prüfung auf ihr Verlangen zum Theile auch in dieser vorzunehmen, und denselben in dem Befähigungsdekrete zu bezeugen, in welchen Sprachen sie zur Geschäftsführung geeignet befunden worden sind.
- e) Zur schriftlichen Richteramts-Prüfung (§. 12) sind dem Kandidaten an, von einander verschiedenen Tagen zwei Aufgaben, die eine zivilrechtlichen und die andere strafrechtlichen Inhaltes zu stellen.

Die zivilrechtliche Ausarbeitung hat in der Entwerfung eines Aktenauszuges und Urtheiles sammt Entscheidungsgründen über vorgelegte Akten eines Zivilprozesses, — die strafrechtliche Aufgabe aber in der Ausarbeitung eines Akten-

dzielonym zostanie, przyrzeczenie, w sposobie takim, jak to szczegółowo wskazanem będzie.

§. 19.

Po ukończeniu praktyki należy wystawić potwierdzenie urzędowe według postanowień §. 8.

§. 20.

Przepisy, objęte w §§. 9 — 16 mają zastosowanie także na egzamin sądowy Egzamin sądowy praktyczny. praktyczny, jednakże z następującymi odmiannami:

- a) Prośby o przypuszczenie do egzaminu sądowego praktycznego (§. 9.) należy podawać do sądu krajowego wyższego, który zostawując otwartą drogę rekursu do Ministerjum sprawiedliwości, w tym przedmiocie rozstrzyga.
- b) Egzamin składać należy w powszechności przed sądem krajowym wyższym.
Jednakże, jeżeli w kraju koronnym, w którym kandydat poddać się zechce pod egzamin, nie znajduje się Sąd krajowy wyższy, wówczas Minister Sprawiedliwości może z powodów, na szczególnie wzgląd zasługujących, delegować do egzaminu także Sąd krajowy, będący w główném mieście owego kraju koronnego. W takim przypadku zaś należy wypracowanie piśmienne kandydata, wraz z opinią Komissyi egzaminacyjnej o egzaminie ustnym, przesłać Sądowi krajowemu wyższemu do stanowienia uchwały.
- c) Skład Komissyi egzaminacyjnej oznaczy Prezydent Sądu krajowego wyższego, w razie zaś delegacyi Sądu krajowego (lit. b) Prezydent tegoż Sądu, który, jeżeli sam nie obejmie naczelnictwa, wyznaczyć winien swego zastępcę na prezydującego i dwóch innych członków Rady na assesorów.

W tych krajach koronnych, w których powszechna księga ustaw cywilnych karnych dopiero zaprowadzona została, jeden przynajmniej z komissarzy egzaminacyjnych musi być zaopatrzony dekretem zdolności do urzędu sędziowskiego według ustaw austriackich.

- d) Kandydatów, którzy oprócz języka urzędowego używanego w Sądzie Wyższym, posiadają także jeden z języków krajowych, używanych w okręgu Sądu Wyższego, należy egzaminować na ich żądanie w części także w tym języku, i poświadczyć im w dekrete zdolności, w jakich językach za zdolnych do prowadzenia czynności uznani zostali.
- e) W egzaminie Sądowym piśmiennym (§. 12) należy kandydatowi przedłożyć w różnych dniach dwa zadania, jedno treści cywilnej, drugie karniej.

Wypracowanie cywilne będzie mieć za przedmiot ułożenie wyciągu z aktów i wyroku wraz z powodami sądenia z przedłożonych aktów procesu cywilnego, — zadania karnego zaś przedmiotem będzie wypracowanie wyciągu

auszuges und entweder des von der Staatsanwaltschaft nach §. 192 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853 zu stellenden Antrages über eine vorgelegte strafgerichtliche Untersuchung, oder eines strafgerichtlichen Erkenntnisses über eine Schlußverhandlung sammt Entscheidungsgründen (§§. 283—290 und 292—294 der gedachten Strafprozeß-Ordnung), zu bestehen.

Bei der Wahl der Aufgaben sind Gegenstände von zu großem Umfange zu vermeiden.

- f) Die mündliche Prüfung ist auf die, im §. 13 angeführte Weise aus allen Zweigen der Zivil- und Strafgesetzgebung zugleich vorzunehmen, und hat nicht nur alle, dem Zivil- und Strafrichter zu wissen nöthigen Gesetze und Verordnungen, sondern auch die Einrichtung, die Geschäftsordnung und den Geschäftsgang der Justizbehörden zum Gegenstande.

Vorübergehende Anordnungen.

§. 21.

Fortdauernde
Wirksamkeit der
bereits erworbe-
nen Befähigun-
gen.

In soweit Jemand durch eine bereits vor dem Eintritte der Wirksamkeit dieser Verordnung abgelegte praktische Prüfung nach den, in den Kronländern, worin die allgemeine bürgerliche und Strafgesetzgebung schon früher bestanden hat, gültigen Vorschriften die Befähigung zur Erlangung einer politischen oder Justiz-Anstellung erworben hat, ist er von der nochmaligen Ablegung der Prüfung für denjenigen Dienstzweig, wofür er bereits geprüft ist, enthoben.

§. 22.

Diejenigen Kandidaten des Justiz-Konzeptdienstes, welche bei Beginn der Wirksamkeit der gegenwärtigen Verordnung bloß für das Zivilrichteramt, oder nur für das Kriminalrichteramt geprüft sind, haben, wenn sie zu dieser Zeit nicht schon als Bezirksrichter, Räte oder in einer noch höheren Eigenschaft angestellt sind, die durch dieses Gesetz vorgeschriebene Richteramt-Prüfung nur aus dem ihnen fehlenden Richteramtzweige nachzutragen, um die Befähigung zu den im §. 2 bezeichneten Justiz-Anstellungen, zu erlangen.

§. 23.

Besondere Bestim-
mungen in Anse-
hung der bereits
angestellten Justiz-
Konzeptbeamten
in Ungarn, Kroa-
zien, Slavonien,
Siebenbürgen, der
serbischen Woj-
wodschafft und dem
Temeser Banate.

Diejenigen Justiz-Konzeptbeamten in den Königreichen Ungarn, Kroazien und Slavonien, dem Großfürstenthume Siebenbürgen, der serbischen Wojwodschafft und dem Temeser Banate, welche zur Zeit des Eintrittes der Wirksamkeit dieser Verordnung noch nicht als Bezirksrichter, Räte oder in einer noch höheren Eigenschaft angestellt und nicht mit den Wahlfähigkeits-Dekreten für das Zivil- und Strafrichteramt nach den dafür bisher in den übrigen Kronländern bestandenen Vorschriften versehen sind, haben sich binnen drei Jahren nach Beginn der Wirksamkeit dieses Gesetzes der durch diese Verordnung vorgeschriebenen praktischen

z aktów i albo wniosku, który na zasadzie §. 192 ustawy o procesie karnym z d. 29 Lipca 1853 r. prokuratorstwo stawić winno, w skutku przedłożonego śledztwa karnego, albo też orzeczenia sądowo-karnego, po przeprowadzeniu rozprawy końcowej wraz z powodami sądenia (§§. 283—290 i 292—294 rzeczonej ustawy o postępowaniu karném).

Przy wyborze zadań należy unikać przedmiotów za wielkiej nieco objętości.

f) Egzamin ustny odbywać się będzie w sposobie, w §. 13 przepisany, ze wszystkich gałęzi ustawodawstwa cywilnego i karnego równocześnie, i będzie miał za przedmiot nie tylko wszystkie ustawy i rozporządzenia, których znajomość potrzebną jest sędziemu cywilnemu i karnemu, lecz także urządzenie, porządek i tok czynności Władz Sądowych.

Rozporządzenia przechodowe.

§. 21.

Kto przez złożenie egzaminu praktycznego, dokonane przed zaprowadzeniem niniejszego rozporządzenia według przepisów obowiązujących w tych krajach koronnych, w których powszechne ustawodawstwo cywilne i karne już dawniej istniało, zyskał uzdolnienie do otrzymania posady politycznej lub sądowej, uwolnionym jest od powtórnego zdawania egzaminu z tej gałęzi służbowej, z której już jest egzaminowanym.

Uzyskane uzdolnienie ciągle zachowują moc swoją.

§. 22.

Ci kandydaci do służby konceptowej sądowej, którzy przy zaczęciu działania niniejszego rozporządzenia egzaminowani są tylko do urzędu sędziowskiego cywilnego, albo tylko do urzędu sędziowskiego kryminalnego, a nie są w tym czasie umieszczeni już jako sędziowie powiatowi, Radcy lub w wyższej jeszcze kategorii, winni są następnie złożyć egzamin sądowy, przepisany na mocy niniejszej ustawy tylko z tej gałęzi sądownictwa, której im jeszcze brakuje, jeżeli chcą zyskać uzdolnienie do posad wskazanych w §. 2.

§. 23.

Urzednicy konceptowi przy Sądownictwie w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkim, w Województwie Serbskim i Banacie Temeskim, którzy w czasie, gdy niniejsze rozporządzenie obowiązować zacznie, jeszcze nie są umieszczonymi jako Sędziowie powiatowi, Radcy, lub jeszcze w wyższej kategorii, i nie mają jeszcze dekretów zdolności do urzędu sędziowskiego cywilnego i karnego stósownie do przepisów które obowiązywały w innych krajach koronnych, winni są w przeciągu lat trzech po rozpoczęciu działania niniejszej Ustawy poddać się pod egzamin sądowy praktyczny przepisany na mocy ni-

Przepisy szczegółowe dotyczące się już ustanowionych urzędników konceptowych przy Sądownictwie w Węgrzech, Kroacyi i Sławonii, Siedmiogrodzie, w Województwie Serbskim i Banacie temeskim.

Richteramts-Prüfung zu unterziehen, widrigenfalls sie aus dem Justiz-Konzeptsdienste zu entlassen wären.

§. 24.

Wirkung der bisherigen Geschäftspraxis.

Diejenigen Kandidaten, welche an dem Tage, wo diese Verordnung in Wirksamkeit tritt, die zur praktischen, politischen oder Richteramts-Prüfung nach den in den Kronländern, worin die allgemeine bürgerliche und Strafgesetzgebung schon früher in Wirksamkeit stand, gültigen Vorschriften erforderliche Praxis bereits vollendet haben, sind zu der entsprechenden Prüfung ungehindert zuzulassen. Die Prüfung selbst ist aber nach der gegenwärtigen Vorschrift vorzunehmen.

Denjenigen aber, welche diese Praxis zwar schon begonnen, aber noch nicht vollendet haben, ist der davon zurückgelegte Theil in die nach dem neuen Gesetze erforderliche Zeit der Praxis einzurechnen. Hat ein solcher Kandidat bisher die Justizpraxis nur für das Straf- oder bloß für das Zivilrichteramt genommen, so hat er vor Zulassung zur Richteramts-Prüfung die Praxis durch die entsprechende Zeit bei einer dazu geeigneten Behörde (§. 17) fortzusetzen.

§. 25.

In wieferne Dispensationen von diesem Gesetze stattfinden können.

Meine Minister des Innern und der Justiz, sind, jeder in seinem Wirkungskreise, ermächtigt, innerhalb der ersten fünf Jahre der Wirksamkeit dieser Verordnung in einzelnen Fällen sowohl die nach Maßgabe dieser Verordnungen zu gewissen Anstellungen erforderliche praktische Prüfung, als auch die zur Zulassung zu der letzteren nothwendige Praxis ganz oder theilweise nachzusehen.

Dispensen, welche hiernach von einem dieser Minister für seinen Dienstzweig ertheilt wurden, sind jedoch nur für diesen Dienstzweig wirksam.

Schönbrunn, am 10. Oktober 1854.

Franz Joseph m. p. (L. S.)

Graf Buol-Schauenstein m. p. Freiherr von Bach m. p.

Freiherr von Krauß m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

45.

Kaiserliche Verordnung vom 10. Oktober 1854,

giltig für das lombardisch-venezianischen Königreich,

wodurch neue gesetzliche Bestimmungen über die politische Geschäfts- und über die Richteramts-Praxis, sowie über die praktischen, politischen und Richteramts-Prüfungen angeordnet werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, LXXXVI. St., Nr. 263, ausgegeben am 14. Oktob. 1854.

niejszego rozporządzenia, w przeciwnym razie oddaleni byliby ze służby konceptowej sądowej.

§. 24.

Kandydaci, którzy w dniu, gdy niniejsze rozporządzenie obowiązować zacznie, już ukończyli praktykę, wymaganą do egzaminu praktycznego, politycznego lub sądowego, stosownie do przepisów, obowiązujących w tych krajach koronnych, w których powszechne ustawodawstwo cywilne i karne już dawniej miało moc prawa, przypuszczeni będą bez przeszkody do odpowiedniego egzaminu. Sam egzamin zaś odbywać się powinien według niniejszego przepisu.

Skutki dotychczasowej praktyki.

Tym zaś którzy tę praktykę już rozpoczęli, lecz jeszcze nie ukończyli, należy część odbytej praktyki wliczyć w czas praktyki, wymaganej według ustaw nowych. Jeżeli taki kandydat dotąd pobierał praktykę sądową tylko dla urzędu sądowego karnego lub cywilnego, winien jest przed przypuszczeniem do egzaminu sądowego pobierać dalej praktykę przez czas odpowiedni, przy władzy do tego stosownej (§. 17).

§. 25.

Moi Ministrowie spraw wewnętrznych i sprawiedliwości upoważnieni są, każdy w swoim zakresie, w przeciągu pierwszych lat pięciu działania niniejszego rozporządzenia w przypadkach szczegółowych uwalniać w całości lub w części od egzaminu praktycznego, wymaganego do pewnych umieszczeń w miarę niniejszych rozporządzeń, jako też od praktyki potrzebnej, aby być przypuszczonym do tegoż egzaminu.

Jak dalece mogą mieć miejsce dyspensacye od niniejszej ustawy.

Dyspensacye, udzielone w skutku tego przez jednego z tych Ministrów w jego kategorii służbowej, ważnemi są tylko w téjże kategorii.

Schönbrunn dnia 10 Października 1854 r.

Franciszek Józef m. p. (L. S.)

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron de **Bach** m. p. Baron **Krauss** m. p.

Za Najwyższym rozkazem

Ransonnet m. p.

45.

Rozporządzenie Cesarskie z dnia 10 Października 1854,

obowiązujące w królestwie Lombardzko-Weneckim,

mocą którego ustanowione zostają nowe przepisy prawne o praktyce w urzędach politycznych i w urzędzie sędziowskim, tudzież o egzaminach praktycznych politycznych i sędziowskich.

Obacz Dziennik Praw Państwa, część LXXXVI., Nr. 263, wydaną dnia 14 Października 1854.

Verordnung des Justizministeriums vom 11. Oktober 1854,

(Reichs-Gesetzblatt, LXXXVI. Stück, Nr. 264, ausgegeben am 14. Oktober 1854),

giltig für den Umfang des ganzen Reiches, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 10. Oktober 1854 neue gesetzliche Bestimmungen über die zur Ausübung der Advokatur erforderliche praktische Prüfung und über die zur Zulassung zu dieser Prüfung erforderliche Geschäftspraxis erlassen werden.

Um die Bestimmungen über die zur Ausübung der Advokatur erforderliche praktische Prüfung, und über die zur Zulassung zu dieser Prüfung erforderliche Geschäftspraxis mit der neuen Organisation der politischen und Justizbehörden, und mit den, gleichzeitig durch die Verordnung vom heutigen Tage*) erlassenen Vorschriften zur Regelung der Richteramts-Praxis und der praktischen Richteramts-Prüfungen in Einklang zu setzen, wird hiermit in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 10. Oktober 1854 verordnet, daß im ganzen Umfange des Reiches, mit Ausnahme des lombardisch-venezianischen Königreiches und der Militärgrenze, und zwar in jedem einzelnen Kronlande von dem Tage angefangen, an welchem daselbst die neue Organisation der politischen und Justizbehörden vollständig in Wirksamkeit getreten sein wird, und wo diese Wirksamkeit bereits eingetreten ist vom Tage der Kundmachung dieser Verordnung, nachstehende Vorschriften in Anwendung zu kommen haben:

§. 1.

Bedingungen der
Zulassung zur
Advokatur-
praxis.

Zur Advokaturpraxis kann nur Derjenige zugelassen werden, welcher die durch die bestehenden Gesetze als verbindlich vorgeschriebenen rechts- und staatswissenschaftlichen Studien vollständig zurückgelegt hat, und sich über die mit entsprechendem Erfolge geschehene Ablegung der vorgeschriebenen theoretischen Prüfungen oder mit der etwa erhaltenen Dispens davon ausweist.

§. 2.

Von der Praxis
und praktischen
Prüfung für die
Advokatur.

Wer zur praktischen Advokaturprüfung zugelassen zu werden wünscht, hat nachzuweisen, daß er an einer k. k. österreichischen Universität den juridischen Doktorgrad durch wirkliche Ablegung der hiezu vorgeschriebenen strengen Prüfungen erworben, und sich nach seiner Aufnahme in die Praxis mindestens durch drei Jahre und darunter wenigstens ein Jahr nach erlangtem Doktorgrade der Advokaturpraxis gewidmet habe. Mindestens zwei Jahre von dieser dreijährigen Praxis muß der Kandidat bei einem inländischen Advokaten, oder einer Finanzprokurator-

*) Nr. 262 des Reichs-Gesetzblattes, (Nr. 44 des Landes-Regierungsblattes).

46.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 11 Paźdz. 1854,

(Dziennik Praw Państwa. Część LXXXVI., Nr. 264, wydana dnia 14 Października 1854),

obowiązujące w obrębie całego Państwa, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza Wojskowego,

mocą którego w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 10 Października 1854, wydają się nowe przepisy prawne o egzaminie praktycznym, wymaganym do wykonywania adwokatury, tudzież o praktyce wymaganej, aby być przypuszczonym do tegoż egzaminu.

Ażeby przepisy prawne o egzaminie praktycznym, wymaganym do wykonywania adwokatury, tudzież o praktyce wymaganej, aby być przypuszczonym do tegoż egzaminu, pogodzić z nową organizacją władz politycznych i sądowych, oraz z przepisami równocześnie w rozporządzeniu z dnia wczorajszego*) wydanymi, w przedmiocie uregulowania praktyki sądowej i egzaminów praktycznych sądowych, rozporządza się w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 10 Października 1854, ażeby w całym obrębie Państwa, z wyjątkiem królestwa Lombardzko-Weneckiego i Pogranicza wojskowego, a mianowicie w każdym pojedynczym kraju koronnym, zaczawszy od dnia, w którym tamże nowa organizacja władz politycznych i sądowych wejdzie w zupełne wykonanie, tam zaś, gdzie takowa już weszła w wykonanie, od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia następujące przepisy zaprowadzone zostały:

§. 1.

Do praktyki adwokackiej ten tylko może być przypuszczonym, kto ukończył zupełnie nauki prawne i polityczne, na mocy ustaw obowiązujących za obowiąz-
kowie przepisane, i wykaże się, iż złożył z pomyślnym skutkiem przepisane egzamina teoretyczne, albo iż od nich został uwolnionym.

Warunki przypuszczenia do praktyki adwokackiej.

§. 2.

Kto chce być przypuszczonym do egzaminu praktycznego na adwokata, powinien wykazać, iż w c. k. austryjackim uniwersytecie otrzymał stopień doktora praw przez rzeczywiste złożenie przepisanych egzaminów ścisłych, tudzież, iż po przyjęciu do praktyki przynajmniej lat trzy, a pomiędzy temi przynajmniej rok jeden po otrzymaniu stopnia doktora oddawał się praktyce adwokackiej. Najmniej dwa lata téj trzechletniej praktyki musi kandydat odbyć u adwokata krajowego, lub przy władzy prokuratoryi skarbowej; trzeci rok téj praktyki może także od-

O praktyce i egzaminie praktycznym na Adwokata.

*) Nr. 262 Dziennik Praw Państwa, (Nr. 44 Dziennika Rządu krajowego).

Behörde zugebracht haben; das dritte Jahr dieser Praxis kann er auch in der Richteramtspraxis (§. 17 der Verordnung vom 10. Oktober 1854, Nr. 262 des Reichs-Gesetz-Blattes), oder in denjenigen Kronländern, für welche gleichzeitig die Verordnung vom 11. Oktober 1854, Nr. 266 des Reichs-Gesetz-Blattes, über die Notariatspraxis und Prüfung erlassen wird, in der Notariatspraxis zurücklegen.

§. 3.

Übrigens haben in Ansehung der Advokaturprüfung die in den §§. 9—16 der Verordnung vom 10. Oktober 1854, Nr. 262 des Reichs-Gesetz-Blattes, festgesetzten Vorschriften mit den daselbst im §. 20, lit. a) — f), bezeichneten Abweichungen und mit nachfolgenden Bestimmungen zu gelten:

- a) Der Prüfungskommission für die Vornahme einer Advokaturprüfung ist nebst dem Vorsitzenden und zweien Oberlandesgerichtsräthen (§. 20, lit. c) der angeführten Verordnung) ein Advokat beizuziehen. Befindet sich an dem Sitze des Oberlandesgerichtes ein Advokaten-Ausschuß (Advokaten-Kammer), so ist der beizuziehende Advokat aus der Reihe der von dem Ausschusse dem Oberlandesgerichts-Präsidenten zu diesem Zwecke jährlich namhaft zu machenden Advokaten zu nehmen.
- b) Bei der schriftlichen Advokaturprüfung ist dem Kandidaten über einen vorgelegten Zivilrechtsfall die Entwerfung der Streitschriften und des richterlichen Erkenntnisses sammt Entscheidungsgründen; ferner die Ausarbeitung einer Berufungsschrift wider einen Anklagebeschluß oder wider ein Strafurtheil (§§. 200, 203, 283 und 302 der Strafprozeß-Ordnung vom 29. Juli 1853) über eine vorzuliegende strafgerichtliche Untersuchung oder Schlußverhandlung aufzutragen.
- c) Sowohl bei der schriftlichen als bei der mündlichen Advokaturprüfung, ist nebst der Erprobung der in den §§. 13 und 20, lit. d) und f) der genannten Verordnung erwähnten Erfordernisse, insbesondere auch des Kandidaten Gewandtheit in Beziehung auf die erste Einleitung der Rechtsgeschäfte und der weiteren gerichtlichen Schritte in und außer Streitsachen, sowie seine Fähigkeit in Beziehung auf die Abfassung von Rechtsurkunden, und auf die hierbei in Anwendung zu bringenden Vorschriften (Cautelar-Jurisprudenz) zu erforschen.

§. 4.

Die von einem Kandidaten mit Erfolg bestandene Advokaturprüfung vertritt auch die Stelle der Richteramtsprüfung, und in denjenigen Kronländern, für welche die Notariats-Ordnung vom 29. September 1850 erlassen wurde, auch die Stelle der Notariatsprüfung.

Vorübergehende Anordnungen.

§. 5.

In so weit Jemand durch eine vor dem Eintritte der Wirksamkeit dieser Verordnung abgelegte praktische Prüfung nach den in den Kronländern, worin die

bywać w praktyce sądowej (§. 17. rozporządzenia z dnia 10 Października 1854, Nr. 262 Dziennika Praw Państwa), lub w tych krajach koronnych, dla których równocześnie wydanem zostaje rozporządzenie z dnia 11 Października 1854, Nr. 266 Dziennika Praw Państwa o praktyce i o egzaminie notaryalnym, także w praktyce u notaryusza.

§. 3.

Zresztą co się tyczy egzaminu na Adwokata, obowiązywać będą przepisy, ustanowione w §§. 9—16, objętych w rozporządzeniu z dnia 10 Października 1854, Nr. 262 Dziennika Praw Państwa, z odmianami, wskazanymi tamże w §. 20. lit. *a)*, *f)* i z następującymi urządzeniami:

- a)* Do Kommissyi egzaminacyjnej złożonej dla przedsiębrania egzaminu na Adwokata należy, oprócz prezydującego, dwóch radców Sądu krajowego wyższego (§. 20., lit. *c)* wspomnionego rozporządzenia, przybrać jednego adwokata. Jeżeli w siedzibie Sądu krajowego wyższego znajduje się wydział adwokatów, (Izba Adwokatów), adwokat przybrać się mający wziętym być powinien z grona adwokatów, których wydział adwokatów na ten cel rocznie prezydentowi Sądu krajowego wyższego wymieni.
- b)* Przy egzaminie adwokackim na piśmie należy kandydatowi zadać, żeby w przedłożonym mu przypadku cywilnym ułożył pisma procesowe i orzeczenie sądowe wraz z powodami sądenia; tudzież żeby wypracował pismo odwołania się do wyższej instancyi przeciw uchwale zaskarżenia lub przeciw wyrokowi karnemu (§§. 200, 203, 283 i 302 ustawy o procesie karnym z dnia 29 Lipca 1853) w przedłożonym mu śledztwie karném lub w rozprawie końcowej.
- c)* Przy egzaminie na adwokata tak piśmiennym jako téż ustnym należy oprócz zbadania przymiotów wspomnianych w §§. 13 i 20 lit. *d)* i *f)* rzezonego rozporządzenia, rozpoznać także szczególniej zrzeczność kandydata względnie pierwszego wprowadzenia interesów prawnych, i dalszych kroków sądowych w sprawach spornych i niespornych, tudzież zdatność jego w ułożeniu dokumentów prawnych i w zastosowaniu potrzebnych przy tém ostrożności.

§. 4.

Egzamin na adwokata pomyślnie złożony, zastępuje oraz miejsce egzaminu sędziowskiego, a w tych krajach koronnych, dla których wydana została ustawa o notaryuszach z dnia 29 Września 1850, zastępuje także miejsce egzaminu notaryalnego.

Urządzenia przechodowe.

§. 5.

Kto przez złożenie egzaminu praktycznego przed wprowadzeniem w wykonanie niniejszego rozporządzenia odbyte stósownie do przepisów obowiązujących

allgemeine bürgerliche und Strafgesetzgebung schon früher bestanden hat, giltigen Vorschriften die Befähigung zur Erlangung einer Advokatur erworben hat, ist er der nochmaligen Ablegung der Prüfung entzogen.

§. 6.

Diejenigen Kandidaten, welche an dem Tage, wo diese Verordnung in Wirksamkeit tritt, die zur Zulassung zu der Advokaturprüfung nach den in den Kronländern, worin die allgemeine bürgerliche Strafgesetzgebung schon früher in Wirksamkeit stand, giltigen Vorschriften erforderliche Praxis bereits vollendet haben, sind zu der entsprechenden Prüfung ungehindert zuzulassen. Die Prüfung selbst ist nach der gegenwärtigen Vorschrift vorzunehmen. Denjenigen aber, welche diese Praxis zwar schon begonnen, aber noch nicht vollendet haben, ist der daran zurückgelegte Theil in die nach dem neuen Gesetze erforderliche Zeit der Praxis einzurechnen.

§. 7.

Hinsichtlich der Prüfung derjenigen Advokaten, welche in den Königreichen Ungarn, Kroatien und Slavonien, der serbischen Wojwodschafft mit dem Temeser Banate und in dem Großfürstenthume Siebenbürgen die Advokatur schon früher ausgeübt und den Bestimmungen der Patente vom 24. Juli 1852, Nr. 170; und vom 10. Oktober 1853, Nr. 253 des Reichs-Gesetz-Blattes, gemäß, die Bewilligung zur einstweiligen Fortsetzung derselben erlangt haben, bleibt es bei den erlassenen Vorschriften.

Anderer Bewerber aus diesen Kronländern können die Bewilligung zur Ablegung der Advokatenprüfung nur dann erhalten, wenn sie den in der gegenwärtigen Verordnung vorgeschriebenen Bedingungen entsprechen, und zugleich darzuthun vermögen, daß sie wenigstens Ein Jahr der dreijährigen Advokaturspraxis (§. 2.) erst nach eingetretener Wirksamkeit des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches zurückgelegt haben.

Freiherr von Krauß m. p.

47.

Verordnung des Justizministeriums vom 11. Oktober 1854,

giltig für das lombardisch-venezianische Königreich,

wodurch neue gesetzliche Bestimmungen über die zur Ausübung der Advokatur erforderliche praktische Prüfung und über die zur Zulassung zu dieser Prüfung erforderliche Geschäftspraxis angeordnet werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, LXXXVI. Stück, Nr. 265, ausgegeben am 14. Oktober 1854.

w tych krajach koronnych, w których powszechne ustawodawstwo cywilne i karne już dawniej istniało, zyskał zdolność utrzymania adwokatury, uwolnionym jest od powtórnego składania egzaminu.

§. 6.

Kandydaci, którzy w dniu rozpoczętego działania niniejszego rozporządzenia już ukończyli praktykę potrzebną do przypuszczenia do egzaminu na adwokata, stosownie do przepisów obowiązujących w tych krajach koronnych w których powszechne ustawodawstwo cywilne już dawniej miało moc prawa, przypuszczeni będą do właściwego egzaminu bez przeszkody. Egzamin zaś według niniejszego przepisu odbywać się powinien. Tym zaś, którzy rzeczoną praktykę wprowadzić rozpoczęli, leez jęj jeszcze nie ukończyli, należy część już ukończoną wliczyć w czas praktyki, na zasadzie nowęj ustawy potrzebnej.

§. 7.

Co do egzaminu adwokatów, którzy w królestwach Węgier, Kroacyi i Sławonii, w Województwie Serbskiem z Banatem Temeskim i w Wielkiem Księstwie Siedmiogrodzkim już dawniej wykonywali adwokaturę, i na zasadzie Patentów z dnia 24 Lipca 1852, Nr. 170 i z dnia 10 Października 1853, Nr. 253 Dziennika Praw Państwa, otrzymali pozwolenie pełnienia dalej tegoż urzędu, wydane dotąd przepisy utrzymanemi zostają w swęj mocy.

Inni kandydaci z powyższych krajów koronnych otrzymać mogą pozwolenie złożenia egzaminu tylko wtedy, jeżeli odpowiedzą warunkom w niniejszém rozporządzeniu przepisany, i oraz udowodnić mogą, że przynajmniej jeden rok trzechletniej praktyki adwokackiej (§. 2.) dopiero po zaprowadzeniu w wykonanie powszechnęj księgi ustaw cywilnych odbyli.

Baron *Krauss* m. p.

47.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 11 Paźdz. 1854,

obowiązujące w królestwie Lombardzko-Weneckim,

mocą ktorego wydają się nowe postanowienia prawne o egzaminie praktycznym, do wykonywania adwokatury wymaganym, tudzież o praktyce wymaganęj, aby być przypuszczonym do tegoż egzaminu.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LXXXVI., Nr. 265, wydaną d. 14 Paźdz. 1854,

48.

Verordnung des Justizministeriums vom 11. Oktober 1854,

giltig für die Kronländer, für welche die Notariats-Ordnung vom 29. September 1850, Nr. 366 des Reichs-Gesetz-Blattes, erlassen wurde,

wodurch in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 10. Oktober 1854 neue gesetzliche Bestimmungen über die zur Ausübung des Notariates erforderliche praktische Prüfung, und über die zur Zulassung zu dieser Prüfung erforderliche Geschäftspraxis erlassen werden.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, LXXXVI. Stück, Nr. 266, ausgegeben am 14. Oktober 1854;

48.

Rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z d. 11 Paźdź. 1854,

obowiązujące w tych krajach koronnych, w których ustawa o Notaryuszach z dnia 29 Września 1850, Nr. 366
Dziennika Praw Państwa, wydana została,

mocą którego, w skutku Najwyższego Postanowienia z dnia 10 Października 1854,
wydają się nowe przepisy prawne o egzaminie praktycznym, wymaganym do wykonywania *notaryatu*, tudzież o praktyce wymaganej, aby być przypuszczonym do tegoż egzaminu.

Obacz Dziennik Praw Państwa, Część LXXXVI., Nr. 266, wydana d. 14 Paźdź. 1854.
